

Posudek na bakalářskou práci
Daniely Jonákové
Obraz ženy v monoteistických náboženstvích

Hlavním záměrem bakalářské práce Daniely Jonákové je porovnat postavení ženy ve třech tzv. abrahámovských náboženstvích. Tímto porovnáním však nechce hledat a vyzdvihovat to, co postavení ženy v těchto třech prostředích odlišuje. Jde jí spíš o to, hledat a najít, v čem se toto postavení shoduje.

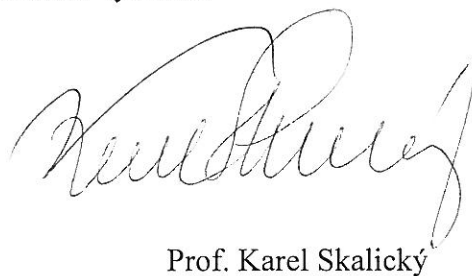
Postavení ženy pak nahlíží trojím přiblížením: nejprve k ženě jako dívce, pak k ženě jako manželce a nakonec k ženě jako matce. Celé její pojednání je tak prostoupeno trojiční strukturou, která dodává práci jakousi pohlednou vyváženost, a zároveň umožňuje dobrou orientaci v něm.

Jelikož byla ve své práci vedena úmyslem objevovat ne tak rozdíly, ale shody třech různých náboženských přístupů k ženě a jejímu poslání před Bohem a před lidmi, dospívá k závěru, který už mohla vědět (a možná už věděla), než vůbec začala své bádání. To, co všechna tři náboženství mají společného, je, že kladou „velký důraz na rodinu“, že „shodně přisuzují muži autoritativní poslání“, že „role ženy je prioritě viděna uvnitř rodiny“, že „manželství považují tato abrahámovská náboženství za bohulibý svazek muže a ženy“. Jen v posledním bodě nevidí kandidátka úplnou shodu. Píše: „Pro židovské a islámské ženy je mateřství opravdovým životním naplněním, pro křesťanské ženy je to jedno ze dvou možných životních povolání.“ Ptám se? Jakých dvou povolání? Nu a na str. 22 odpovídá „Pro křesťanskou dívku v římskokatolické tradici (v té pravoslavné a protestantské snad ne?) připadají v úvahu v zásadě pouze dvě životní cesty. Cesta matky nebo cesta zasvěceného života.“ (str. 22) Na str. 26 říká: „... v zásadě pro křesťanskou dívku připadají v úvahu pouze dvě životní cesty: cesta matky nebo cesta zasvěceného života.“ Zde mi však není jasné, proč kandidátka, po té co konstatovala, že v judaismu a v islámu je pro ženu jen jedna cesta, totiž z panenství přes manželství do mateřství, najednou, když přijde ke křesťanství, řekne, že jsou v něm pro ženu možné „pouze“ (!) dvě cesty. Proč to „pouze“, když důsledně myšleno by se muselo říct: zatím co v judaismu a islámu je možná pro ženu jen jedna cesta, v křesťanství je možné, kromě té, kterou má s nimi společnou, ještě *navíc* (!) též druhá cesta tzv. „zasvěceného života“.

A tak se ptám, proč si nepoložila alespoň otázku, z čeho to tak asi může vyplývat, že v křesťanství je možná ještě jedna cesta navíc, která přesahuje cestu manželství a mateřství, neboť – je-li po ní dobře kráčeno – vede k jakémusi vyššímu **těž** mateřství? A proč si nepoložila ještě další otázku, co to dnes znamená „*cesta zasvěceného života*“? To, že ona (a spolu s ní obecná mentalita mnohých křesťanů) o ní mluví jako o **jedné** cestě, je přece při bližším přihlédnutí cesta tak bohatě rozvětvená, že jen s velkým důrazem na analogii o ní můžeme mluvit jako o **jedné** cestě. O jedné cestě by se dalo mluvit jen kdyby cesta zasvěceného života znamenala výhradně život v mnišské klauzuře. Ale to dnes neznamená. Mary Ward nežila v klauzuře, když zakládala ženský řád jezuitek. Jana z Arcu dokonce vedla, vedla jako pravá vojevůdkyně (!), osvobozenecký boj Francouzů proti anglické okupaci. Chiara Lubik cestovala po světě, když rozjížděla hnutí Focolare. Matka Tereza vystoupila z příliš sešněrované řeholní kongregace, aby se mohla věnovat sbírání umírajících na ulicích Kalkuty. A v podobných příkladech by se dalo pokračovat: Kateřina Sienská, Hildegarda, Tereza z Avily jako učitelka církve ... atd. A do třetice bychom se mohli ptát, zda ta skutečnost, že v pravoslavném světě řeckém byla možná basilisa Irena, v tom ruském carevna Jekatěrina a v tom katolickém císařovna Marie Terezie, nebyla umožněna právě tímto rozvolněním ženské cesty na dvě: „manželsko-mateřskou“ a „zasvěcenou“.

To je problematika, které by nemohla uhnout, kdyby chtěla své téma prohloubit v diplomové práci. Schopnosti na to má, jak je možné vidět ze způsobu zpracování bakalářské práce, jenž odpovídá požadavkům, které se kladou na formulování myšlenek, jejich podkládání citacemi a odvolávkami na příslušnou literaturu. Tuto „*technologie*“ vědeckého spisování dobře ovládá. Drobné nedostatky textu jakož i poukazy na budoucí možná rozvedení a prohloubení tohoto námětu budou řečeny až při ústní obhajobě.

Bakalářskou práci Daniely Jonákové hodnotím skoro výborně.

Prof. Karel Skalický